

Valtiovarainministeriö

Lausunto

28.09.2011

TEM/1346/00.06.01/2011

Viite Lausuntopyyntö koskien julkishallinnon perustietovarantojen rajapintoja
(VM125:06/2007)

TEM vastaus valtiovarainministeriön lausuntopyyntön: Julkishallinnon perustietovarantojen rajapinnat (PERA) -työryhmän tulokset

Valtiovarainministeriö on pyytänyt työ- ja elinkeinoministeriöltä lausuntoa julkishallinnon perustietovarantojen rajapintoja käsitelleen työryhmän hallinnonalansa virastoilta ja laitoksilta lausuntoa liittyen perustietovarantojen rajapinnat (PERA) -työryhmän tuloksiin.

Työryhmän työn tavoitteena on ollut yhtenäistää tietovarantojen käyttöä luomalla yhteinen tekninen ratkaisumalli, jolla eri tietovarannot tarjotaan niitä tarvitsevien tietojärjestelmien käytettäväksi. Työssä on kuvattu tekniset linjaukset tietoteknisten palveluiden rajapintojen toteutukseen ja määritely, kuinka vastuut palvelua kutsuvan ja palvelua tarjoavan organisaation välillä jakautuvat. Työryhmän tuottamat määrittelyt tietovarantojen rajapintapalveluiden toteuttamiselle ovat osa julkisen hallinnon yhteistä arkkitehtuuria. Työryhmän työskentely on tuottanut lopputuloksena tietoteknisen arkkitehtuurimäärittelyn yhteisestä tietovarantojen rajapintaratkaisusta sekä sitä täydentäviä dokumentteja mm. rajapintojen nykytilasta.

Työ- ja elinkeinoministeriö pitää tärkeänä, että tietovarantojen käyttöä helpotetaan. Julkisen sektorin hallussa olevat tietovarannot ovat merkittävä pohja uusien digitaalisten palvelujen kehittämiseksi. Jatkossa julkisen tiedon uudelleen käyttöön ja jalostukseen vaikuttavat merkittävästi tiedon hinta, saatavuus ja hallinnointi. Julkisen tiedon saatavuuden paraneminen vaikuttaa myönteisesti julkishallinnon tehokkuuteen ja toimivuuteen sekä elinkeinoelämän toimintaedellytyksiin. PERA-työryhmän tulosten pohjalta on hyvä jatkaa tietovarantojen käytön edistämistä.

Valtiovarainministeriön lausuntopyynnössä on haluttu erityisesti näkemyksiä tietyistä numeroiduista asiakohdista. Työ- ja elinkeinoministeriön lausunto on seuraavassa ryhmitelty otsikkotasolla lausuntopyynnön ryhmittelyjaon mukaisesti.

123679

Yhteisen rajapintaratkaisun (PERA-määrityksen) hyödyllisyys, käyttökelpoisuus ja toimivuus sekä mahdollinen parannettavuus

Rajapintojen standardointi on tarkoituksenmukaista ja haasteellista. PERA-määritykset ovat hyödyllisiä. Julkihallinnon perustietovarantojen rajapintojen määrittely ja yhtenäistäminen on tärkeä askel yhteentoimivuuden kehittämisessä.

Käyttökelpoisuutta ja toimivuutta edistää osaltaan piloteista saadut käytännön kokemukset ja niistä tiedon tarjoaminen ja välittäminen. Käytäntöön panoa tehostavat selkeät ohjeet ja dokumentit, joita voi yleisesti käyttää hankintoja valmisteltaessa.

Yhteisen ratkaisun hyödyntäminen

Yhteisesti sovittujen rajapintojen käyttö helpottaa rekisterien välisten tietojen siirtoa ja kerran tallennettu tieto on käytettävissä muissakin rekistereissä. Tietojen ajantasaisuus paranee ja turha työ vähenee.

Julkihallinnon perustietovarantojen tarjoajien määrä on pieni, mutta tiedon käyttäjiä on paljon. Rajapintojen kautta välitetään hyvin erilaisia tietoja erilaisiin käyttötarkoituksiin. Tällainen käytön heterogeenisuus on syytä jatkossa ottaa huomioon. Hyödyntäminen perusrekisterien osalta perustuu myös paljolti Public&Private – yhteistyöhön hankintojen lisäksi myös ja erityisesti tiedon jalostusprosessissa.

Aikataulu määritellyn yhteisen ratkaisumallin käyttöönotolle

Yhteisten rajapintaratkaisujen laaja käyttöönotto työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalalla voidaan arvioida olevan useita vuosia kestävä hankekokonaisuus, jonka aikataulutusta määräätyy hallinnonalan toimijoiden tarpeiden pohjalta. Ensivaiheessa on yleisesti tarpeen tutustua PERA- työryhmän tuloksista saatujen lausuntojen mahdollisesti vaikuttamiin muutoksiin esimerkiksi toimeenpanosuunnitelman osalta.

Standardiin tutustuminen ja mahdollisesti soveltuvien sovellusalueiden kartoitus voitaneen aloittaa vaiheittain 2012 aikana. Tietohallintolain implementoiminen hallinnonalalla antaa myös viitteitä aikataulutukseen.

Välttämättömät edellytykset PERA-määritysten käyttöönotolle ja tarvittava tuki käyttöönottoa ja soveltamista nopeuttamaan ja helpottamaan.

Edellytyksenä käyttöönotolle on luonnollisesti perusteltu toimintatarve: mikä on merkittävä rajapinta ja riittävä transaktiomäärä. Tuki perustuu käyttökelpoiseen dokumentaatioon ja ohjeistukseen. Myös koulutusta tarvitaan ja osaamisen vahvistamista.

Toimeenpanoon pitää panostaa. On syytä tehdä selkeät ohjeet ja dokumentit, joita voidaan toteushankinnoissa yleisesti käyttää.

Riskejä ja haasteita PERA-määritysten käyttöönotossa

Julkishallinnossa rekisterit ja sovellukset ovat pääsääntöisesti ulkopuolisten toimittajien avulla kehitettyjä ja ylläpidettyjä. Näiden ulkopuolisten toimijoiden mukaan saaminen on tärkeää, jotta tulokset saadaan nopeasti käytäntöön.

Toisaalta jos joidenkin olemassa olevien ratkaisujen muuttamista ei nähdä yleisesti tehokkuutta lisäävänä ja säästöjä tuovana toimenä voi ilman pakottavaa syytä standardointi toteutua isojen järjestelmien elinkaarimuutosten yhteydessä ja tällöin kestää kauankin, jopa yli 10 vuotta.

Työ- ja elinkeinoministeriö on lausunnossaan ottanut pääosin huomioon myös hallinnonalaltaan saamansa lausunnot. Lausunnon ovat toimittaneet VTT, Kilpaluvirasto ja TUKES. Hallinnonalan toimijoista mm. PRH on osallistunut PERA-työryhmän työhön.

Raimo Porttikivi
tietohallintojohtaja

Kai Karsma
ylitarkastaja

LIITTEET

JAKELU

VM, Mahti

TIEDOKSI